

OBWIESZCZENIE PREZESA PAŃSTWOWEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ

z dnia 12 listopada 1985 r.

w sprawie ogłoszenia ogólnych warunków ubezpieczenia mieszkań i taryfy składek za to ubezpieczenie.

1. Na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Dz. U. Nr 45, poz. 242) ogłasza się:

- 1) ogólne warunki ubezpieczenia mieszkań, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego obwieszczenia,
 - 2) taryfę składek za ubezpieczenie mieszkań, stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszego obwieszczenia,
- zatwierdzone uchwałami nr 8 i 9 Rady Ubezpieczeniowej z dnia 3 października 1985 r.

2. Tracą moc:

- 1) ogólne warunki ubezpieczenia mieszkań, zatwierdzone decyzją Ministra Finansów z dnia 8 lipca 1981 r. nr GSU/4030-71/81, ze zmianami zatwierdzonymi decyzjami Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 1982 r.

nr GSU/4030-140/82 i z dnia 8 września 1983 r. nr DMU/4030-156/83,

- 2) taryfę składek za ubezpieczenie mieszkań, zatwierdzoną decyzją Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 1982 r. nr DMU/4031-141/82,

z tym że dotychczasowe ogólne warunki (pkt 1) i taryfę (pkt 2) stosuje się do umów zawartych przed wejściem w życie ogólnych warunków i taryfy, wymienionych w ust. 1 — do końca bieżącego okresu ubezpieczenia określonego w tych umowach.

3. Ogólne warunki ubezpieczenia i taryfa, wymienione w ust. 1, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1986 r.

Prezes Państwowego Zakładu Ubezpieczeń: **A. Adamski**

Załącznik nr 1 do obwieszczenia Prezesa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 12 listopada 1985 r. (poz. 256)

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIESZKAŃ

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Państwowy Zakład Ubezpieczeń (PZU) zawiera umowę ubezpieczenia mieszkania z osobą fizyczną, zwaną dalej „ubezpieczającym”, zajmującą mieszkanie na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego (prawa własności, spółdzielczego prawa do lokalu decyzji administracyjnej lub umowy najmu), pod warunkiem że osoba ta zamieszkuje i jest zameldowana w tym mieszkaniu.

2. Przez ubezpieczającego rozumie się także zamieszkujące i zameldowane wspólnie z ubezpieczającym osoby bliskie, a mianowicie:

- 1) małżonka, w tym także osobę, która pozostaje z ubezpieczającym w faktycznym związku,
- 2) dzieci, pasierbów, dzieci przysposobione oraz dzieci przyjęte na wychowanie,
- 3) rodziców, przysposabiających, ojczyzna, macochę oraz teściów,
- 4) dziadków, wnuków, rodzeństwo, zięciów i synowe,
- 5) pomoc domową.

§ 2. Umowa ubezpieczenia obejmuje ubezpieczeniem tylko to mieszkanie, w którym ubezpieczający jest zameldowany na pobyt stały. W razie przeprowadzenia się ubezpieczającego do innego mieszkania, dotychczasowe mieszkanie objęte jest także ubezpieczeniem, nie dłużej jednak niż 30 dni od dnia zameldowania się w innym mieszkaniu.

Zakres ubezpieczenia

§ 3. 1. Umowa ubezpieczenia mieszkania, z zastrzeżeniem ust. 2, obejmuje ubezpieczenie:

- 1) ruchomości domowych, jeżeli znajdują się w:
 - a) ubezpieczonym mieszkaniu wskazanym w polisie lub innym dokumencie ubezpieczenia,
 - b) piwnicy, pralni domowej, na strychu lub w innym pomieszczeniu gospodarczym tego samego budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mieszkanie,

- c) komórkach i innych pomieszczeniach gospodarczych położonych na terenie posesji, na której stoi budynek, w którym znajduje się ubezpieczone mieszkanie,
- d) garażu — bez względu na jego usytuowanie,
- 2) stałych elementów mieszkania i pomieszczeń wymienionych w pkt 1; za stałe elementy uważa się: meble wbudowane, meblścianki i antresole, drzwi i okna wraz z zamknięciami i urządzeniami zabezpieczającymi, przenośne piece kuchenne i kominki, elementy urządzeń wodnokanalizacyjnych, wykładziny ścian, podłóg, malowanie oraz instalacje sygnalizacji alarmowej,
- 3) odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego.

2. W umowie ubezpieczenia mieszkania w gospodarstwie rolnym ubezpieczenie obejmuje mienie (ust. 1 pkt 1 i 2) znajdujące się wyłącznie w budynku mieszkalnym.

3. Postanowienia szczegółowe określają, w jakich warunkach PZU zawiera umowy ubezpieczenia mieszkań w rozszerzonym zakresie.

4. Umową ubezpieczenia mieszkania objęte są — z zastrzeżeniem ust. 5 — następujące ruchomości domowe należące do ubezpieczającego:

- 1) urządzenia domowe, przedmioty i zapasy gospodarstwa domowego oraz odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
- 2) dzieła sztuki, przedmioty ze srebra, złota i platyny, monety złote i srebrne, biżuteria, pieniądze i inne środki płatnicze, papiery wartościowe oraz zbiory filatelistyczne, obrazy, książki i czasopisma, jeżeli znajdują się w ubezpieczonym mieszkaniu (ust. 1 pkt 1 lit. a),
- 3) rowery, wózki inwalidzkie bez napędu mechanicznego, sprzęt turystyczny i sportowy oraz części do motorowerów, motocykli i samochodów,
- 4) psy, koty, ptaki, ryby w akwariach oraz inne zwierzęta, z wyjątkiem zwierząt utrzymywanych w celach hodowlanych lub handlowych,
- 5) urządzenia warsztatów chałupniczych, chyba że znajdują się poza mieszkaniem ubezpieczającego.

5. Umową ubezpieczenia mieszkania objęte są również ruchomości domowe czasowo znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego, jeżeli zostały mu przydzielone do używania albo wypożyczone przez organizację sportową, społeczną, klub, wypożyczalnię lub inną jednostkę, pod warunkiem że fakt przydzielenia do używania albo wypożyczenia został udokumentowany lub potwierdzony przez tę jednostkę.

6. Umową ubezpieczenia mieszkania nie są objęte następujące ruchomości domowe:

- 1) dokumenty i rękopisy,
- 2) srebro, złoto i platyna w złomie i sztabach,
- 3) nie oprawione kamienie szlachetne i syntetyczne oraz szlachetne substancje organiczne (perły, bursztyny, korale) nie stanowiące wyrobu użytkowego,
- 4) zbiory kolekcjonerskie, z wyjątkiem filatelistycznych,
- 5) paliwa napędowe,
- 6) przedmioty w ilościach wskazujących na ich przeznaczenie na handel,
- 7) przedmioty służące działalności usługowo-produkcyjnej, z wyjątkiem warsztatów chałupniczych znajdujących się w mieszkaniu ubezpieczającego.

Przyczyny szkody

§ 4. 1. PZU odpowiada, z zastrzeżeniem ust. 2, za szkody powstałe wskutek:

- 1) kradzieży z włamaniem, pod warunkiem że mieszkanie lub pomieszczenie było należycie zabezpieczone,

- 2) rabunku,
- 3) zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, piorunu, wybuchu, deszczu nawalnego, gradu, upadku pojazdu powietrznego, wydostania się wody z urządzeń wodnokanalizacyjnych, lawiny, zapadania się ziemi, usuwania się ziemi,
- 4) zaginięcia ubezpieczonych przedmiotów w czasie zdarzenia losowego lub w czasie akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniem losowym z wyłączeniem jednak szkód w postaci zaginięcia w tym czasie pieniędzy i innych środków płatniczych, papierów wartościowych, zbiorów filatelistycznych, dzieł sztuki, przedmiotów ze srebra, złota i platyny, monet srebrnych i złotych oraz biżuterii.

2. W ramach umowy ubezpieczenia mieszkania, zawartej z:

- 1) właścicielem/mieszkania w budynku własnym znajdującym się na działce o powierzchni do 0,50 ha,
- 2) rolnikiem — właścicielem mieszkania w budynku mieszkalnym znajdującym się w gospodarstwie rolnym,

ruchomości domowe i stałe elementy mieszkania są objęte ubezpieczeniem od szkód, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, w zakresie nie objętym ubezpieczeniem ustawowym.

3. Za szkodę w ruchomościach domowych i stałych elementach mieszkania uważa się utratę lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zniszczenia, uszkodzenia, zaginięcia lub zaboru wskutek zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1.

4. Za szkody spowodowane przez:

- 1) kradzież z włamaniem — uważa się kradzież, w której sprawca dokonał lub usiłował dokonać zaboru mienia z mieszkania (lub pomieszczenia) po usunięciu siłą zabezpieczenia lub po otworzeniu zabezpieczenia podrobionym kluczem lub innym narzędziem albo kluczem oryginalnym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem lub w wyniku rabunku,
- 2) rabunek — uważa się:
 - a) zabór ubezpieczonego mienia z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec ubezpieczającego albo groźby natychmiastowego użycia gwałtu lub z doprowadzeniem ubezpieczającego do nieprzytomności lub bezbronności,
 - b) zabór ubezpieczonego mienia dokonany w ten sposób, że sprawca z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego użycia gwałtu doprowadził do mieszkania lub ubezpieczonego pomieszczenia osobą mającą klucze i zmusił ją do otworzenia mieszkania lub pomieszczenia albo sam je otworzył zrabowanym kluczem,
 - c) przywłaszczenie lub wyłudzenie mienia dokonane z użyciem podstępów wobec osób małoletnich, niepełnoletnich będących w podeszłym wieku lub nie w pełni sprawnych, jeżeli sprawca został zatrzymany i skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub sam fakt podstępów jest bezsporny w świetle przedstawionych dowodów.

- 3) ogień — uważa się szkody powstałe w wyniku działania ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile,
- 4) huragan — uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24,5 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu,

- 5) powódź — uważa się szkody powstałe wskutek:
- zalania terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących i stojących oraz wskutek nadmiernych opadów atmosferycznych,
 - splywu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych,
- 6) wybuch — uważa się szkody powstałe w wyniku gwałtownej zmiany stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną wybuchem jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień. Za spowodowane wybuchem uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym.
- 7) deszcz nawalny — uważa się szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności o wartości co najmniej 4, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w braku stacji pomiarowej IMiGW w miejscu szkody, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego.
- 8) grad — uważa się szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z brytek lodu.
- 9) upadek pojazdu powietrznego — uważa się szkody powstałe wskutek katastrofy bądź przymusowego lądowania samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także spowodowane upadkiem ich części lub przewozonego ładunku.
- 10) wydostanie się wody z urządzeń wodnokanalizacyjnych — uważa się szkody powstałe wskutek:
- spowodowanego awarią wydostania się wody lub pary z przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych,
 - cofnięcia się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych,
 - nieumyślnego, pozostawienia otwartych kranów w urządzeniach wodnokanalizacyjnych w ubezpieczonych pomieszczeniach,
- 11) lawinę — uważa się szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania mas śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich,
- 12) zapadanie się ziemi — uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie.
- 13) usuwanie się ziemi — uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach.

§ 5. Mieszkanie lub ubezpieczone pomieszczenie uważa się za należycie zabezpieczone, jeżeli spełnione zostały łącznie następujące warunki:

- wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do mieszkania były zamknięte co najmniej na jeden zamek zapadkowy, a jeżeli suma ubezpieczenia przekracza milion złotych — na dwa zamki zapadkowe; w pozostałych pomieszczeniach — na zamek zapadkowy lub klódkę,
- drzwi i okna znajdowały się w należyтым stanie technicznym i były tak umocowane i osadzone, że wyłamanie ich lub wyważenie wymagało użycia siły lub narzędzi,
- w ścianach i stropach nie było otworów umożliwiających wydostanie przedmiotów bez włamania; nie dotyczy to otworów na kondygnacjach powyżej par-

teru, jeżeli nie ma do tych otworów dostępu z poziomych nad nimi lub obok nich przybudówek, balkonów, tarasów, schodów lub zamontowanych na stałe drabinek,

- klucze od zamków lub klódki były w wyłącznym posiadaniu ubezpieczającego lub osoby uprawnionej do przechowywania klucza.

§ 6. PZU odpowiada za szkody powstałe wskutek rabunku, bez względu na to, czy był on dokonany w mieszkaniu lub pomieszczeniu, czy poza nimi.

Granice ubezpieczenia mienia

§ 7. PZU nie odpowiada za szkody:

- nie przekraczające 1000 zł,
- wyrażone umyślnie przez ubezpieczającego lub przez osobę, za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność albo która pozostaje z ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym,
- wyrażone wskutek rażącego niedbalstwa przez osoby, o których mowa w pkt 2, chyba że zapłała odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom współżycia społecznego,
- powstałe w przedmiotach ze złota, srebra i platyny, biżuterii w dziełach sztuki, pieniądzech i innych środkach płatniczych, w razie gdy mieszkanie było nie zamieszkałe nieprzerwanie dłużej niż 6 miesięcy,
- powstałe w aparatach lub innych urządzeniach wskutek działania prądu elektrycznego podczas ich eksploatacji, chyba że działanie prądu spowodowało równocześnie pożar,
- powstałe wskutek zawilgocenia mieszkania i pomieszczeń z powodu nieszczelności instalacji wodnokanalizacyjnej, urządzeń odprowadzających wodę z dachów (rur spustowych i rynien) lub wskutek przenikania wód gruntowych,
- wynikłe wskutek przemarzania elementów konstrukcyjnych budynku,
- górnictwe w rozumieniu prawa górnictwa,
- powstałe poza granicami kraju,
- powstałe wskutek działań wojennych.

Zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

§ 8. 1. Ubezpieczenie mieszkania obejmuje również ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego za szkody spowodowane:

- wskutek wykonywania przez ubezpieczającego czynności życia codziennego,
- opieką nad dziećmi oraz innymi członkami rodziny, za których czyny ubezpieczający ponosi odpowiedzialność z mocy prawa,
- wskutek posiadania i używania mieszkania określonego w dokumencie ubezpieczenia (polisie), a w tym za szkody wyrządzone posiadaczom innych mieszkań przez nieumyślne pozostawienie otwartych kranów w urządzeniach wodnokanalizacyjnych lub zalanie z innych przyczyn,
- wskutek zatrudnienia pomocy domowej na podstawie umowy o pracę,
- uprawianiem sportu,
- używaniem roweru lub wózka inwalidzkiego bez napedu mechanicznego,
- przez posiadane zwierzęta domowe lub pszczoły z pasieki do pięciu uli,
- używaniem broni, którą ubezpieczający posiadał za zezwoleniem,
- używaniem garażu na własne potrzeby.

2. Z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wyłączone są szkody:

- 1) nie przekraczające 1000 zł,
- 2) wyrządzone umyślnie przez ubezpieczającego i osobę, za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność albo która pozostaje z ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 3) wyrządzone przez ubezpieczającego osobom bliskim lub przez osobę bliską ubezpieczającemu,
- 4) powstałe wskutek uszkodzenia, zniszczenia lub zagięcia przedmiotów przyjętych przez ubezpieczającego do używania, przechowania lub naprawy,
- 5) rzeczowe, wyrządzone przez powolne działanie temperatury, gazów, wód odpływowych, pary lub wilgoci, dymu, sadzy i pyłu, wyciekanie, wstrząsy oraz tworzenie się grzyba,
- 6) wyrządzone w związku z posiadaniem, kierowaniem lub używaniem pojazdów samochodowych (w tym motocykli i motorowerów),
- 7) powstałe wskutek czynności wynikających z wykonywania zawodu lub prowadzenia przedsiębiorstwa,
- 8) wyrządzone wskutek uprawiania sportu o charakterze wyczynowym lub konkursowym, a także sportów motorowych i polowania,
- 9) wyrządzone przez pomoc domową czynnościami nie mieszczącymi się w zakresie obowiązków wynikających z umowy o pracę,
- 10) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu lub utracie pieniędzy i innych środków płatniczych, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i innych,
- 11) polegające na uszkodzeniu zajmowanego przez ubezpieczającego mieszkania lub garażu,
- 12) wynikające z podnajmowania przez ubezpieczającego części mieszkania lub garażu,
- 13) wynikające z przeniesienia przez ubezpieczającego choroby lub z przeniesienia choroby przez zwierzęta należące do ubezpieczającego lub pozostające pod jego opieką,
- 14) powstałe w drzewostanie lasów,
- 15) powstałe poza granicami kraju.

3. Zakres odpowiedzialności cywilnej właścicieli gospodarstw rolnych normują odrębne przepisy dotyczące ubezpieczeń ustawowych.

Prawa i obowiązki stron

§ 9. 1. Z tytułu ubezpieczenia ruchomości domowych oraz stałych elementów mieszkania lub ubezpieczonych pomieszczeń — z zastrzeżeniem ust. 2 — PZU wypłaca należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie więcej jednak niż wynosi suma ubezpieczenia stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU; suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości posiadanych ruchomości domowych.

2. Górną granicę odpowiedzialności PZU za:

- 1) dzieła sztuki, przedmioty ze srebra, złota lub platyny, monety złote i srebrne oraz prawdziwą biżuterię stanowi kwota odpowiadająca 40% sumy ubezpieczenia;
- 2) szkody w stałych elementach mieszkania i innych ubezpieczonych pomieszczeń stanowi kwota odpowiadająca 25% sumy ubezpieczenia,
- 3) pieniądze i inne środki płatnicze, papiery wartościowe i zbiory filatelistyczne stanowi kwota odpowiadająca 5% sumy ubezpieczenia,
- 4) ruchomości domowe w ubezpieczonych pomieszczeniach poza mieszkaniem, stanowi kwota odpowiadająca 5% sumy ubezpieczenia.

3. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający. W razie podwyższenia sumy ubezpieczenia w ciągu okresu ubezpieczenia, podwyższona suma stanowi podstawę ustalenia granicy odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłaceniu uzupełniającej składki.

§ 10. 1. Z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej PZU wypłaca należne odszkodowanie w granicach odpowiedzialności cywilnej ubezpieczającego, chyba że postanowienia niniejszych ogólnych warunków stanowią inaczej.

2. Górną granicę odpowiedzialności PZU z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej stanowi kwota odpowiadająca dziesięciokrotnej wartości sumy ubezpieczenia mieszkania.

3. Niezależnie od odszkodowania, o którym mowa w ust. 1, PZU:

- 1) pokrywa niezbędne koszty sądowej i pozasądowej obrony przed roszczeniem osoby trzeciej w sporze prowadzonym na polecenie PZU lub za jego zgodą,
- 2) pokrywa koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych przez PZU lub za jego zgodą przez ubezpieczającego dla ustalenia okoliczności zdarzenia lub rozmiaru szkody.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania

§ 11. 1. Wysokość szkody ustala się według wartości przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, ustalonej na podstawie cen detalicznych występujących w handlu uspołecznionym, z wyłączeniem cen komisowych.

2. Przy ustalaniu szkody w przedmiotach pochodzenia zagranicznego, które nie są importowane do PRL — wysokość szkody ustala się według wartości przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku produkcji krajowej; w razie braku takich przedmiotów produkcji krajowej — wartość przedmiotu ustala się według ceny stosowanej przez Przedsiębiorstwo Eksportu Wewnętrzny „Pewex” po przeliczeniu jej — z zastrzeżeniem § 12 ust. 2 — na złote polskie.

3. Przy ustalaniu wysokości szkody według zasad określonych w ust. 1 i 2 potrąca się określony procentowo stopień faktycznego zużycia przedmiotu.

4. Wysokość szkody według kosztów naprawy ustala się odpowiednio do zakresu rzeczywistych uszkodzeń spowodowanych zdarzeniem losowym według cen usług zakładów uspołecznionych lub udokumentowanych rachunkiem kosztów naprawy wykonanej przez nie uspołeczniony zakład usługowy. Rachunek kosztów naprawy podlega weryfikacji przez PZU co do zakresu robót. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą.

5. Wysokość szkody ustalona według kosztów naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu.

§ 12. 1. Wysokość szkody w pieniądzu i innych środkach płatniczych oraz papierach wartościowych ustala się według ich nominalnej wartości.

2. Przy ustalaniu szkody w pieniądzu i innych środkach płatniczych oraz papierach wartościowych, opiewających na walutę obcą, ich nominalną wartość przelicza się na złote polskie według średniego kursu walut ustalonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

3. Wysokość szkody w monetach złotych i srebrnych ustala się według wartości złomu, chyba że monety te stanowią prawny środek płatniczy, a ich nominalna war-

tość jest wyższa od wartości złomu; za wysokość szkody przyjmuje się wówczas wartość nominalną tych monet, bez uwzględnienia ich wartości numizmatycznej.

§ 13. 1. Wysokość szkody ustala się według cen obowiązujących w dniu ustalenia odszkodowania.

2. Przy ustalaniu szkody nie uwzględnia się wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub amatorskiej (upodobania).

§ 14. Wysokość szkody zwiększa się — w granicach sumy ubezpieczenia — o udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie w wysokości do 3%.

§ 15. Niezależnie od odszkodowania, o którym mowa w § 9, PZU zwraca udokumentowane koszty związane z ratunkiem ubezpieczonego mienia w wysokości do 3% sumy ubezpieczenia.

§ 16. Jeżeli PZU wypłacił odszkodowanie za szkodę polegającą na uszkodzeniu mieszkania, a przy następnej szkodzie obejmującej to samo pomieszczenie zostanie stwierdzone, iż ubezpieczający nie dokonał naprawy uszkodzeń, to odszkodowanie przysługujące z tytułu tej szkody zmniejsza się o uprzednio wypłaconą kwotę.

Wypłata odszkodowania

§ 17. 1. Odszkodowanie za szkody w ruchomościach domowych oraz stałych elementach mieszkania lub ubezpieczonych pomieszczeń PZU wypłaca w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie, chyba że:

- 1) ubezpieczający nie złożył PZU w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia o szkodzie rachunku strat i innych dokumentów uzasadniających roszczenie; w razie późniejszego złożenia dokumentów odszkodowanie jest wypłacane w terminie 14 dni po ich dostarczeniu,
- 2) wyjaśnienie w 30-dniowym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe; odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu czternastu dni od wyjaśnienia tych okoliczności, z tym że bezsporną część odszkodowania PZU wypłaca w terminie 30-dniowym od zawiadomienia o szkodzie, bezsporną część odszkodowania, a pozostałą część — po uzyskaniu wyników dochodzenia lub uprawomocnieniu się wyroku sądowego.
- 3) w sprawie powstałej szkody zostało wdrożone postępowanie karne, którego wynik może mieć istotne znaczenie dla ustalenia wysokości odszkodowania; PZU wypłaca jednak w terminie 30 dni od zawiadomienia o szkodzie, bezsporną część odszkodowania, a pozostałą część — po uzyskaniu wyników dochodzenia lub uprawomocnieniu się wyroku sądowego.

2. Odszkodowanie z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej PZU wypłaca w terminie 14 dni od daty zawarcia między stronami ugody lub uprawomocnienia się wyroku sądowego.

Roszczenia regresowe

§ 18. 1. Z dniem wypłaty odszkodowania PZU może dochodzić roszczeń od osoby odpowiedzialnej za szkodę do wysokości wypłaconego odszkodowania (roszczenia regresowe). Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.

2. Nie przechodzą na PZU roszczenia ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczający pozostałe we wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność.

3. W przypadkach społecznie i gospodarczo uzasadnionych PZU może ograniczyć roszczenie regresowe; nie dotyczy to jednak wypadków, gdy szkoda została spowodowana umyślnie.

4. Jeżeli ubezpieczający bez zgody PZU zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, PZU może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, PZU może żądać od ubezpieczającego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

Obowiązki ubezpieczającego

§ 19. 1. Do obowiązków ubezpieczającego należy:

- 1) podanie do wiadomości PZU wszystkich znanych sobie okoliczności, o które PZU zapytywał przed zawarciem umowy. Jeżeli PZU zawarł umowę ubezpieczenia mieszkania mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.,
- 2) opłacenie obliczonej na podstawie obowiązującej taryfy składki ubezpieczeniowej za cały okres ubezpieczenia z góry, chyba że składka za roczny okres ubezpieczenia przekracza kwotę 2000 zł; wówczas może on opłacić składkę w dwóch ratach, z tym że pierwsza rata składki wynosi 70% całej składki. Druga rata (30%) powinna być zapłacona przed upływem szóstego miesiąca trwania umowy ubezpieczenia; w razie niezapłacenia raty składki w tym terminie, umowa ubezpieczenia wygasa z upływem ostatniego dnia szóstego miesiąca ubezpieczenia. Przy zbiorowej formie ubezpieczenia może być przyjęty odrębny tryb poboru składki.,
- 3) informowanie PZU o zmianie adresu; w przeciwnym razie pismo PZU wysłane pod ostatnim znanym adresem wywiera skutki prawne.

2. W razie powstania szkody ubezpieczający obowiązany jest użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu oraz w celu zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego mienia przed szkodą. Jeżeli ubezpieczający dopuścił się rażącego niedbalstwa w wykonaniu powyższych obowiązków, odszkodowanie się nie należy; chyba że zapłacił całości lub części odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom współżycia społecznego albo interesom gospodarki narodowej. Poza tym do obowiązków ubezpieczającego należy:

- 1) niezwłoczne zawiadomienie PZU o powstaniu szkody, najpóźniej w terminie trzech dni od powstania szkody lub uzyskania o niej informacji,
- 2) zawiadomienie Milicji Obywatelskiej o każdym wypadku kradzieży z włamaniem, rabunku lub zaginięciu przedmiotów objętych ubezpieczeniem w czasie trwania zdarzenia losowego albo akcji ratowniczej i podanie w miarę możliwości rodzaju i ilości zaginionego mienia oraz przypuszczalnej jego wartości,
- 3) złożenie w PZU, najpóźniej w ciągu 7 dni od daty powzięcia wiadomości o powstaniu szkody, spisu utraconych lub uszkodzonych przedmiotów z określeniem ich wartości i roku nabycia,
- 4) niezminianie bez pozwolenia PZU stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym lub wypadkiem do czasu przybycia na miejsce szkody przedstawiciela PZU, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia

szkody albo dokonanie tych zmian w danych okolicznościach jest konieczne; PZU nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia o powstaniu szkody,

- 5) udzielenie PZU zezwolenia na dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i wysokości odszkodowania, jak również udzielenie PZU potrzebnych wyjaśnień, zwłaszcza co do liczby, rodzaju i wartości utraconych bądź zniszczonych przedmiotów.

3. W razie uzyskania informacji o przedmiotach zaginionych, skradzionych lub zrabowanych ubezpieczający obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie Milicję Obywatelską i PZU oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. Jeżeli ubezpieczający przedmioty te odzyskał po wypłacie odszkodowania, obowiązany jest zwrócić PZU odszkodowanie wypłacone za te przedmioty lub przedmioty pozostawić w dyspozycji PZU.

4. Ubezpieczający obowiązany jest udzielić PZU wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych, w tym dostarczyć dokumenty i udzielić informacji.

5. W razie niedopełnienia przez ubezpieczającego któregokolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 2 pkt 1—5 i w ust. 3, PZU może odmówić odszkodowania w części lub w całości, chyba że niedopełnienie obowiązku nie miało wpływu na ustalenie okoliczności powstania szkody lub ustalenie jej wysokości.

Rozszerzone umowy ubezpieczenia mieszkania

§ 20. 1. Odpowiedzialność PZU z tytułu umowy ubezpieczenia mieszkania może być, za zapłatą dodatkowej składki, rozszerzona na skutki zdarzenia losowego w postaci zalania; nie dotyczy to właścicieli mieszkań w budynkach położonych na działkach o powierzchni do 0,50 ha oraz w gospodarstwach rolnych.

2. Z ubezpieczenia od skutków zalania PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek:

- 1) zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych,
- 2) zalania wodą lub innym płynem, spowodowanego przez osoby trzecie.

3. Z ubezpieczenia od skutków zalania wyłączone są szkody spowodowane zalaniem wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych poprzez dach, ściany, balkony, tarasy lub nie zabezpieczone otwory, gdy konserwacja tych elementów budynku należała do obowiązków ubezpieczającego.

4. Ubezpieczający obowiązany jest powiadomić administrację budynku o każdym wypadku zalania ubezpieczonego mieszkania.

5. Wobec osoby ponoszącej odpowiedzialność za zalanie ubezpieczonego mieszkania, która niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 14 dni od daty wypłacenia przez PZU odszkodowania ubezpieczającemu mieszkanie, zawarła umowę ubezpieczenia mieszkania, PZU może odstąpić od dochodzenia roszczeń regresowych.

§ 21. 1. Odpowiedzialność PZU z tytułu umowy ubezpieczenia mieszkania może być, za opłatą dodatkowej składki, rozszerzona na ruchomości domowe znajdujące się w krytym i zamkniętym na klucz samochodzie osobowym oraz przyczepie kempingowej bez względu na miejsce ich postoju.

2. Ruchomości domowe są ubezpieczone od zdarzeń losowych wymienionych w § 4 ust. 1.

3. Rozszerzone ubezpieczenie nie obejmuje: dzieł sztuki, obrazów, biżuterii, przedmiotów ze srebra, złota i platyny, pieniędzy i innych środków płatniczych, monet złotych i srebrnych, papierów wartościowych, zbiorów filatelistycznych, książek i czasopism, przedmiotów i urządzeń stanowiących wyposażenie podstawowe i dodatkowe samochodów i przyczep kempingowych, objętych ubezpieczeniem ustawowym komunikacyjnym lub ubezpieczeniem autocasco, oraz innych części i akcesoriów samochodowych.

4. W zakresie wymaganych środków bezpieczeństwa przeciwwłamaniowego dla samochodów i przyczep kempingowych obowiązują zamknięcia i zamki fabryczne.

5. Odszkodowanie za szkodę w ruchomościach domowych znajdujących się w samochodzie osobowym i przyczepie kempingowej nie może przekroczyć zadeklarowanej przez ubezpieczającego sumy ubezpieczenia dla wymienionego mienia.

Umowa ubezpieczenia

§ 22. 1. Umowę ubezpieczenia mieszkania zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego.

2. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ust. 3—5, umowę uważa się za zawartą po opłaceniu składki.

3. Jeżeli przed upływem czternastu dni od daty otrzymania wniosku na piśmie PZU nie doręczył ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia, umowę uważa się za zawartą w piętnastym dniu od otrzymania wniosku na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia mieszkań.

4. Jeżeli dokument ubezpieczenia zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonego przez niego wniosku lub ogólnych warunków ubezpieczenia mieszkań, PZU jest obowiązany zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu dokumentu ubezpieczenia, wyznaczając mu co najmniej siedmiodniowy termin zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku przez PZU, zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego są nieważne.

5. W braku sprzeciwu ubezpieczającego w wypadku określonym w ust. 4 umowę uważa się za zawartą następnego dnia po upływie wyznaczonego terminu do złożenia sprzeciwu.

§ 23. Umowa ubezpieczenia wygasa w razie przejścia własności ubezpieczonego mienia na inną osobę.

§ 24. 1. Każda ze stron może, w ciągu miesiąca od daty wypłaty odszkodowania lub daty doręczenia ubezpieczającemu odmowy wypłaty odszkodowania, wypowiedzieć umowę ubezpieczenia mieszkania z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

2. W razie wypowiedzenia umowy, składka za nie wykorzystany okres ubezpieczenia podlega zwrotowi tylko wtedy, gdy nie wypłacone odszkodowania.

§ 25. 1. Odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zaplaceniu składki, chyba że w umowie przewidziano późniejszy termin początku odpowiedzialności.

2. Okres ubezpieczenia mieszkania liczy się od rozpoczęcia odpowiedzialności PZU i trwa jeden rok, chyba że umowę ubezpieczenia zawarto na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe) lub że umowa została wypowiedziana (§ 24 ust. 1).

3. Ciągłość odpowiedzialności PZU zostaje zachowana przez opłacenie składki ubezpieczeniowej na następny okres ubezpieczenia przed upływem dotychczasowego okresu.

4. Umowa ubezpieczenia nie wygasa, mimo upływu okresu ubezpieczenia, gdy składka ubezpieczeniowa opłacona zostanie najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie dotychczasowego okresu ubezpieczenia. Jednakże do dnia następującego po dniu opłacenia składki PZU za szkody powstałe w tym okresie odpowiada na warunkach dotychczas zawartej umowy nawet wtedy, gdy wraz z opłaceniem składki zmienione zostały warunki umowy ubezpieczenia mieszkania.

5. Odpowiedzialność PZU kończy się wraz z wygaśnięciem umowy ubezpieczenia.

Dochodzenie roszczeń o odszkodowanie

§ 26. 1. Jeżeli poszkodowany nie zgadza się z ustaleniami właściwej jednostki organizacyjnej PZU co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania lub świadczenia, może w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia w tej sprawie zgłosić na piśmie żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy przez bezpośrednio nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU.

2. Właściwa jednostka organizacyjna PZU jest obowiązana poinformować poszkodowanego o terminie wymienionym w ust. 1 oraz wskazać nadrzędną jednostkę

organizacyjną. W razie niepoinformowania przewidziany w ust. 1 termin nie biegnie.

3. Nadrzędna jednostka organizacyjna jest obowiązana rozpatrzyć sprawę i zawiadomić poszkodowanego o wyniku w terminie 30 dni od otrzymania jego wniosku.

4. Poszkodowany może również dochodzić roszczenia na drodze sądowej bez zachowania trybu, o którym mowa w ust. 1—3, jednak nie wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia roszczenia do PZU.

5. Uprawniony do odszkodowania w związku z wypadkiem objętym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od PZU.

6. Jeżeli roszczenie zostanie zgłoszone do ubezpieczającego, przekazuje on roszczenie do PZU, powiadamiając o tym poszkodowanego.

Postanowienia końcowe

§ 27. W porozumieniu z ubezpieczającym mogą być wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia. Postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Załącznik nr 2 do obwieszczenia Prezesa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 12 listopada 1985 r. (poz. 256)

TARYFA SKŁADEK ZA UBEZPIECZENIE MIESZKAŃ

§ 1. 1. Składkę roczną za ubezpieczenie mieszkań oblicza się od sumy ubezpieczenia według stawek taryfowych wyrażonych w promilach (‰) sumy ubezpieczenia lub określonych kwotowo. Składkę ustala się w pełnych złotych.

2. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe), składkę za to ubezpieczenie oblicza się według tabeli frakcyjnej:

- 1) ubezpieczenie na okres do 1 miesiąca — 20% składki rocznej,
- 2) ubezpieczenie na okres do 2 miesięcy — 30% składki rocznej,
- 3) ubezpieczenie na okres do 3 miesięcy — 40% składki rocznej,
- 4) ubezpieczenie na okres do 4 miesięcy — 50% składki rocznej,
- 5) ubezpieczenie na okres do 5 miesięcy — 60% składki rocznej,
- 6) ubezpieczenie na okres do 6 miesięcy — 70% składki rocznej,
- 7) ubezpieczenie na okres do 7 miesięcy — 80% składki rocznej,
- 8) ubezpieczenie na okres do 8 miesięcy — 90% składki rocznej,
- 9) ubezpieczenie powyżej 8 miesięcy — 100% składki rocznej.

§ 2. Stawki taryfowe za ubezpieczenie mieszkań w stosunku rocznym wynoszą:

- 1) 7,0‰ — podstawowy zakres ubezpieczenia mieszkań, tj. ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, ognia i innych zdarzeń losowych oraz ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej,
- 2) 9,0‰ — rozszerzony zakres ubezpieczenia mieszkań obejmujący także ryzyko zalania,

3) ubezpieczenie mieszkań w budynkach na działkach o powierzchni do 0,50 ha:

- a) 6,0‰ — za ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, ognia i innych zdarzeń losowych w zakresie nie objętym ubezpieczeniem ustawowym oraz za ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej,
- b) 4,0‰ — za ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

4) ubezpieczenie mieszkań w budynkach mieszkalnych gospodarstw rolnych:

- a) 6,0‰ — za ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz ognia i innych zdarzeń losowych w zakresie nie objętym ubezpieczeniem ustawowym,
- b) 4,0‰ — za ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku,

5) ubezpieczenie dodatkowe ruchomości domowych znajdujących się w samochodzie osobowym i przyczepie kempingowej:

- a) 250 zł — przy sumie ubezpieczenia do 50 000 zł,
- b) 500 zł — przy sumie ubezpieczenia do 100 000 zł.

§ 3. W ubezpieczeniu mieszkań stosuje się następujące obniżki składek:

- 1) za sygnalizacyjno-alarmowe, elektroniczne urządzenie przeciwwłamaniowe zainstalowane w mieszkaniu ubezpieczającego, czynne i należycie konserwowane, przysługuje obniżka składki o 15%,
- 2) w umowach ubezpieczenia zawieranych:
 - a) przy sumie ubezpieczenia od 400 000 zł do 500 000 zł — 15%,
 - b) przy sumie ubezpieczenia od 501 000 zł do 600 000 zł — 20%,
 - c) przy sumie ubezpieczenia od 601 000 zł do 700 000 zł — 25%,
 - d) przy sumie ubezpieczenia powyżej 700 000 zł — 30%.